

Vis mobilversjon

Rådyr

- **Latinsk navn:** Capreolus capreolus
- **Familie:** hjortefamilien
- **Rase:** Rådyr

Visste du at...

...rådyret lever normalt i ca. 10 år

Rådyr

Rådyret er drøvtygger som tilhører hjortefamilien. Lengden er opptil 1,3 m, skulderhøyde opptil 90 cm. Fargen er rødbrun og hannen, råbukken, har et kort, to—treetagget gevir.

Rådyret er kjønnsmoden vel ett år og paring skjer i juli—august; en—tre kalver fødes i mai—juni. Det er stor dødelighet under harde, snørike vintre. På slutten av 1990-tallet årlig felt i underkant av 40 000 dyr.

Rådyr veier ca. 18–36 kg (typisk 22–30 kg) og kan bli 70–85 cm i skulderhøyde. Det har lange, spinkle lemmer og spisse, smale klover. Hodet er smalt og relativt langt.

Ørene ganske store, i likhet med øynene. Halsen er lang og halen kort (ca. 12–14 cm).

På sommerstid er pelsen gjerne rødbrun, mens vinterpelsen er mer gråbrun. Rådyrkalven har lyse prikker i behåringen over ryggen. Hannen kalles råbukk og hunnen rå.

Råbukken har et kort, enkelt gevir med opptil tre tagger per horn. Geviret felles årlig (som regel i oktober–november), men vokser hurtig ut igjen. Den nye oppsatsen har basthud. Basten har et rikt nettverk av nerveceller og blodårer som sørger for tilførsel av næringsstoffer under tilveksten. Når geviret er ferdig utvokst tørker basten ut og bukken fjerner restene gjennom å «feie» geviret mot busker og kratt. Å feie av basten tar kun kort tid for råbukkene, men de fortsetter allikevel å feie gjennom hele sommeren.

Rådyret trives i ulike typer skog og gressland (med høyt gress) med nær tilknytning til jordbruksområder. Helst jordbruksland som kuttes (høstes) eller brennes ned, slik at det vokser fram nye avlinger hvert år.

Rådyr lever enten alene eller i små familiegrupper, eksempelvis mora og siste års avkom, sommerstid. Om vinteren lever nesten alle i familiegrupper. I åpne biotoper kan slike grupper bestå av så mange som 40–90 dyr, mens gruppene i skogsområder gjerne består av maksimalt 10–15 dyr. Størrelsen på gruppene vil variere i henhold til tilgangen på mat i det aktuelle området.

Rådyrene er mest aktive i grålysningen og i tussemørket etter solnedgang. På dagtid kan man se små flokker av rådyr som gresser i kort avstand til bebyggelsen og trafikkerte veier. De følger gjerne et nettverk av stier når de beveger seg rundt i området der de holder til. Stiene duftmerkes av kjertler som sitter på frambeina mellom klovene. Om det skremmes vil duften endre karakter, slik at andre rådyr kan «lese» at en artsfrende ble skremt der. Skremselsduften sitter i dagevis. Også rådyret har et lysere hårlag bak på lårene som danner et såkalt «akterspeil», som sperres ut om dyret blir skremt. Akterspeilet gjør det lettere for dyra i flokken å holde seg samlet.